

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.5.2016.
COM(2016) 267 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izvješće o napretku u suzbijanju krijumčarenja ljudima (2016.)

**kao što je propisano člankom 20. Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju
trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava**
{SWD(2016) 159 final}

I. KONTEKST

Trgovanje ljudima je kupovina, prodaja i iskorištavanje odraslih i djece. To je fenomen koji ima štetan učinak na pojedince, društvo i gospodarstvo. **Trgovci ljudima iskorištavaju ranjivosti ljudi** koje mogu biti pogoršane čimbenicima poput siromaštva, diskriminacije, rodne neravnopravnosti, nasilja nad ženama, nedostatka pristupa obrazovanju, etničkim sukobima i prirodnim katastrofama.

Trgovanje ljudima kazneno je djelo koje potiču potražnja i profit. Profit uzrokuje – u zakonitim i nezakonitim gospodarstvima – složenu interakciju ponude i potražnje za koju je nužno naći rješenje kako bi se takva kaznena djela iskorijenila.

Trgovanje ljudima teško je kršenje temeljnih prava i izričito je zabranjeno Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Navedeno je kao kazneno djelo i u članku 83. Ugovora o funkciranju Europske unije. Kaznena djela navedena u članku 83. nazivaju se „europskim kaznenim djelima”. Riječ je o posebno teškim prekograničnim kaznenim djelima.

Suradnja i koordinacija među državama članicama stoga je ključna, što se odražava u **Direktivi 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava**¹ („Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima“). U članku 20. Direktive stoji da, s ciljem doprinosa koordiniranoj i konsolidiranoj strategiji EU-a protiv trgovanja ljudima, „države članice olakšavaju zadaće koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima (ATC). Posebno, države članice prenose koordinatoru za suzbijanje trgovanja ljudima (ATC) informacije iz članka 19., na temelju kojih ATC doprinosi izvješćivanju koje Komisija provodi svake dvije godine o napretku ostvarenom u borbi protiv trgovanja ljudima“.

U tu je svrhu Komisija imenovala koordinatora za suzbijanje trgovanja ljudima u EU-u koji je odgovoran za poboljšanje koordinacije i dosljednosti među institucijama i agencijama EU-a, državama članicama i međunarodnim subjektima te za razvoj novih i poboljšanje postojećih politika EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima².

Ovo je **prvo izvješće Komisije o trgovaju ljudima od donošenja Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima**. U skladu s uvodnom izjavom 27. i člankom 19. te Direktive, izvješće je podijeljeno u tri glavna područja: trendovi u trgovaju ljudima, rezultati posebnih akcija za suzbijanje trgovanja ljudima te statistički podaci koje osiguravaju države članice. Izvješće je popraćeno radnim dokumentom službi Komisije³ koji sadržava detaljne i sveobuhvatne činjenične podatke koji dopunjuju navedene informacije. Nadalje, u izvješću se ocjenjuju aktivnosti Komisije i drugih relevantnih dionika u okviru **Strategije EU-a za iskorjenjivanje trgovanja ljudima 2012. – 2016.**⁴ („Strategija EU-a“). Nalazi iz izvješća upotrebljavaju se

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:32011L0036>

² https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-anti-trafficking-coordinator_en

³ SWD(2016) 159.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52012DC0286>

kako bi se istaknuo politički smjer Komisije te će se uvrstiti u razvoj **strategije o trgovanju ljudima za razdoblje nakon 2016.** koja će se objaviti 2016.

K tomu, u izvješću se ispituju ključne politike EU-a koje se odnose na trgovanje ljudima, uključujući Europski migracijski program⁵; Europski program sigurnosti⁶; Akcijski plan EU-a protiv krijumčarenja migranata (2015. – 2020.)⁷; Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju 2015. – 2019.,⁸ novi okvir za aktivnosti EU-a u vezi s rodnom ravnopravnosću i jačanjem uloge žena u vanjskim odnosima EU-a za razdoblje 2016. – 2020.⁹ te strateško djelovanje EU-a u pogledu ravnopravnosti spolova za 2016. – 2019.¹⁰.

U središtu su ovog izvješća pitanja kojima se naglašava sveobuhvatni pristup Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima i Strategije EU-a. Posebno se ispituje napredak u provedbi **kaznenog progona** (pri čemu je fokus na finansijskim istragama), **zaštite** (pri čemu je fokus na uspostavi nacionalnih referalnih mehanizama) i **prevencije** (pri čemu je fokus na djelovanju država članica kako bi se spriječili zločini, kao što je predviđeno člankom 18. Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima) („pristup tri P“ – *prosecution, protection, prevention*).

Izvješće se temelji na informacijama iz tri glavna izvora: informacije koje su prikupili **nacionalni izvjestitelji ili ekvivalentni mehanizmi (NREM-ovi)** te ih predali koordinatoru za suzbijanje trgovanja ljudima u EU-u, u skladu s člancima 19. i 20. Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima; doprinosi organizacija civilnog društva koje sudjeluju u **platformi civilnog društva EU-a protiv trgovanja ljudima**¹¹ i **e-platformi civilnog društva EU-a** te informacije iz relevantnih **agencija EU-a, međunarodnih i regionalnih organizacija**.

Podaci koje su dostavile države članice uglavnom se odnose na **razdoblje 2011. – 2013.** No izvješće sadržava i novije informacije, uključujući **statističke podatke za 2013. – 2014.**¹²

II. TRENDÖVI I IZAZOVI U SUZBIJANJU TRGOVANJA LJUDIMA U EU-u

Teško je procijeniti točne razmjere složenog kaznenog djela trgovanja ljudima na razini EU-a jer je ono povezano s drugim kriminalnim aktivnostima i razlikama u nacionalnom

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_hr.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/basic-documents/docs/eu_agenda_on_security_en.pdf

⁷ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/asylum/general/docs/eu_action_plan_against_migrant_smuggling_hr.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/joint_communication_on_human_rights_and_democracy_en.pdf

⁹ http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-gender-2016-2020-20150922_en.pdf

¹⁰ http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/staff-working-document-gender-2016-2020-20150922_en.pdf

¹¹ Sve informacije o platformi civilnog društva EU-a dostupne su na posebnoj internetskoj stranici Komisije: <http://ec.europa.eu/anti-trafficking/>.

¹² Državama članicama u prosincu 2015. upućen je poseban zahtjev za dostavu statističkih podataka za 2013. i 2014.

zakonodavstvu. Komisija posljednjih godina preko Eurostata prikuplja relevantne statistike. Najnovije izvješće Eurostata o trgovanim ljudima¹³ objavljeno je 2015. i obuhvaća razdoblje 2010. – 2012.

Kretanja statističkih podataka u **razdoblju 2013. – 2014.**¹⁴ koje su dostavile države članice za ovo izvješće u skladu su s kretanjima u prethodnom razdoblju. Važno je naglasiti da se ti podaci odnose na „registrirane žrtve” (utvrđene i navodne)¹⁵. No s obzirom na složenost fenomena, može se utemeljeno prepostaviti da je stvarni broj žrtava trgovana ljudima u EU-u zapravo znatno veći.

- Ukupno je u EU-u evidentirano **15 846 „registriranih žrtava”** trgovana ljudima (identificiranih i navodnih).
- Trgovanje ljudima u svrhu **seksualnog iskorištavanja** i dalje je najrašireniji oblik trgovana ljudima (67 % registriranih žrtava); slijedi izrabljivanje radnika (21 % registriranih žrtava). Preostalih 12 % žrtava registrirano je kao žrtve trgovana zbog drugih oblika iskorištavanja.
- Više od tri četvrtine registriranih žrtava su žene (76 %).
- Najmanje 15 % registriranih žrtava su djeca¹⁶.
- **Građani EU-a** čine **65 %** registriranih žrtava.
- Registrirane žrtve u razdoblju 2013. – 2014. **najčešće su državljeni ovih pet država EU-a**: Rumunjske, Bugarske, Nizozemske, Mađarske i Poljske. Riječ je o istim državama kao i u razdoblju 2010. – 2012.
- **Pet država izvan EU-a** iz kojih dolazi najveći broj žrtava su Nigerija, Kina, Albanija, Vijetnam i Maroko.
- Službeni kontakt s policijom ili sustavom kaznenog pravosuđa¹⁷ u vezi s kaznenim djelom trgovana ljudima¹⁸ imale su **6 324** osobe.

---

¹³ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf

¹⁴ Podaci za ovo izvješće prikupljeni su u okviru prijelazne i pojednostavnjene vježbe provedene nakon izdavanja dva radna dokumenta Eurostata o trgovani ljudima te prije eventualnog budućeg službenog prikupljanja podataka. Dodatne informacije o tome kako Komisija prikuplja podatke o trgovani ljudima potražite u statističkom radnom dokumentu Eurostata „Trafficking in human beings” iz 2015.

¹⁵ U skladu s definicijom u Direktivi za suzbijanje trgovana ljudima, izraz „identificirana žrtva” odnosi se na osobu koju su relevantna nadležna tijela službeno identificirala kao žrtvu trgovana ljudima. Izraz „navodna žrtva” upotrebljava se za žrtvu trgovana ljudima koja ispunjava kriterije Direktive EU-a, ali je nadležna tijela nisu službeno identificirala kao žrtvu ili je ona odbila da je se službeno i pravno identificira kao žrtvu trgovana ljudima. Neke države članice u svoje su zbirke podataka uvrstile obje kategorije, dok su druge uvrstile jednu od te dvije kategorije.

¹⁶ Temeljem podataka djelomično grupiranih po dobi koje su dostavile države članice.

¹⁷ Može obuhvaćati osobe osumnjičene ili uhićene za kazneno djelo na nacionalnoj razini ili osobe kojima je izrečena mjera opreza. Definiciju potražite u metapodacima Eurostata o kaznenim djelima i kaznenom

- Ukupno je u EU-u zabilježeno **4 079** kaznenih predmeta i **3 129** osuđujućih presuda zbog trgovanja ljudima.

Radni dokument službi Komisije priložen ovom izvješću sadržava detaljniju analizu statističkih podataka.

Na godišnjoj osnovi, ukupan broj registriranih žrtava za razdoblje 2013. – 2014. manji je od broja zabilježenog u radnom dokumentu Eurostata za razdoblje 2010. – 2012. (8 034 u 2013. i 7 812 u 2014.; u usporedbi s 9 710 u 2010., 9 438 u 2011. i 10 998 u 2012.). Iako su za oba razdoblja primijenjene slične metode prikupljanja podataka, u ovoj se fazi ne savjetuje usporedba podataka iz tih dviju vježbi ili podataka iz pojedinačnih godina zbog mogućih razlika u metodama bilježenja i pravnim definicijama. Stoga je potrebno dodatno istražiti i analizirati razliku u ukupnim godišnjim iznosima, a posebno razloge za registriranje manjeg broja žrtava trgovanja ljudima. Nadalje, iz dosljednosti podataka tijekom petogodišnjeg razdoblja (2010. – 2014.) s obzirom na matične države žrtava, odredišne države, oblike iskorištavanja te profil žrtava s obzirom na dob i spol vidljivo je da se situacija nije promijenila unatoč uloženim naporima¹⁹.

Na temelju tih dokaza važno je da **države članice i dalje ulažu napore u poboljšanje prikupljanja podataka (razvrstanih po spolu i dobi) o trgovaju ljudima radi praćenja tog fenomena**. Prikupljanje podataka jednako je važno za mjerjenje učinka mjera za suzbijanje trgovanja ljudima. Dosljednost statističkih kretanja u dvama razdobljima upućuje na to da bi **države članice trebale intenzivirati napore za istraživanje kaznenih djela, sudski progon počinitelja i identifikaciju potencijalnih žrtava**. U tom smislu Komisija predano podupire države članice u njihovim naporima. To će uključivati izdavanje kvalitetnijih smjernica i bolje prikupljanje podataka o dodatnim pokazateljima kako bi se poboljšala pouzdanost i usporedivost podataka.

Tendencije u oblicima iskorištavanja

Trgovanje ljudima socijalni je fenomen koji poprima mnogo oblika. Razvija se tijekom vremena, često u skladu s potražnjom i kreativnošću trgovaca ljudima. Popis različitih oblika trgovanja ljudima u Direktivi o suzbijanju trgovanja ljudima nije iscrpan kako bi se definicijom trgovanja ljudima mogli obuhvatiti novi oblici iskorištavanja.

Države članice i drugi subjekti trebali bi proporcionalno raspodijeliti resurse za suzbijanje trgovanja ljudima kako bi se djelotvorno suzbili svi oblici trgovanja ljudima, uključujući nove oblike, te kako bi se osiguralo praćenje tendencija u području trgovanja ljudima.

---

pravosuđu u sustavu za razmjenu statističkih podataka i metapodataka Euro SDMX (ESMS) http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/crim_esms.htm

¹⁸ Neke države članice nisu dostavile podatke o kaznenopravnom postupku. Nadalje, iako većina država članica navodi pojedinačne osobe, neke navode predmete ili kaznena djela umjesto pojedinačnih osoba.

¹⁹ Ti se nalazi odražavaju i u izvješću Europol-a „[Europol Situation Report: Trafficking in human beings in the EU](#)”, veljača 2016.

- **Trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja**

Trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i dalje je daleko najčešći oblik trgovanja ljudima u EU-u. Prema statističkim podacima za razdoblje 2013. – 2014., registrirane su 10 044 žrtve (67 % ukupno registriranih žrtava) takvog oblika iskorištavanja, a prvenstveno su to žene i djevojčice (95 % registriranih žrtava), iako su neke države članice prijavile porast broja muških žrtava. Većina žrtava dolazi iz seksualne industrije. Prema dostupnim informacijama trgovci ljudima sve se više bave manje vidljivim oblicima trgovanja radi seksualnog iskorištavanja i zlorabe status „samozaposlenih osoba”.

Prema Europolu, „u državama u kojima je prostitucija ozakonjena i regulirana moguće je da na zaposlene u seksualnoj industriji utječe potražnja za jeftinom radnom snagom” te je u tim državama „trgovcima ljudima mnogo lakše iskoristiti pravno okruženje za iskorištavanje žrtava”²⁰. Mijenjaju se i oblici trgovanja ljudima, odnosno sve se više bilježe manje vidljivi oblici prostitucije.

Podaci prikupljeni za ovo izvješće upućuju na to da trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja nije učinkovito suzbijeno te se nije smanjilo, unatoč dosad uloženim naporima. Države članice trebale bi **nastaviti i čak pojačati napore za suzbijanje trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja**.

- **Trgovanje ljudima u svrhu izrabljivanja radnika**

Nekoliko je država članica izvjestilo da je trgovanje ljudima u svrhu izrabljivanja radnika u porastu (21 % ukupno registriranih žrtava). Države članice izvješćuju i da raste broj muških žrtava takvog oblika trgovanja ljudima, primjerice u poljoprivrednom sektoru. Iz statističkih je podataka za razdoblje 2013. – 2014. vidljivo da je 74 % registriranih žrtava izrabljivanja radnika muškog spola²¹.

Trgovci ljudima iskorištavaju pravne praznine u provođenju i kontroli propisa o radnim dozvolama i vizama te u zakonodavstvu o pravima radnika i uvjetima rada. Trgovanje ljudima radi izrabljivanja radnika nipošto nije novi fenomen u EU-u, a potražnja za jeftinom radnom snagom povećana je zbog gospodarske krize²²; pritom se ljudi dovode u EU te se njima trguje unutar EU-a kako bi obavljali neplaćene ili vrlo slabo plaćene poslove, živeći i radeći u uvjetima u kojima se ne poštuje njihovo ljudsko dostojanstvo.

Kućno ropstvo oblik je trgovanja ljudima u svrhu izrabljivanja radnika i osobito ga je teško otkriti. Prvenstveno pogodaža žene i djevojčice. Budući da se odvija u privatnim kućanstvima, žrtve su često izolirane te imaju ograničene mogućnosti prijave iskorištavanja ili bijega ili nemaju nikakve mogućnosti za to.

²⁰ *ibid.*

²¹ Prema državama članicama, glavni sektori u kojima se izrabljaju muške osobe su poljoprivreda, građevina, hotelijerske i ugostiteljske usluge, manufaktura i rad u kućanstvu. Žene su prvenstveno žrtve u sektoru rada u kućanstvu.

²² Prema izvješću Europolu o trgovnju ljudima u EU-u: „Situation Report – Trafficking in human beings in the EU”, veljača 2016.

Iako je važno naglasiti da svi slučajevi zlouporabe na tržištu rada EU-a nisu posljedica trgovanja ljudima, u nekim je slučajevima to mogući uzrok. U tim slučajevima **svim žrtvama trgovanja ljudima treba pravilno utvrditi identitet te im je potrebno pomoći.**

- **Trgovanje u svrhu drugih oblika iskorištavanja**

Prema statističkim podacima za 2013. – 2014., drugi oblici iskorištavanja odnose se na 12 % ukupnog broja žrtava.

Druge vrste iskorištavanja koje su prijavile države članice obuhvaćaju trgovanje u svrhu prisilnog prosjačenja, obavljanja kriminalnih aktivnosti, sklapanja prisilnog braka, lažnog braka, ili uklanjanje organa, trgovanje dojenčadi i malom djecom u svrhu posvajanja, trgovanje trudnicama u svrhu prodaje novorođenčadi, trgovanje u svrhu proizvodnje konoplje i trgovanje u svrhu krijumčarenja ili prodaje droga.

Države članice prijavljuju i slučajeve **višestrukih oblika iskorištavanja**, primjerice trgovanje ljudima u svrhu izrabljivanja radnika i seksualnog iskorištavanja ili u svrhu izrabljivanja radnika i prisilnog sudjelovanja u kriminalnim aktivnostima.

Izvešća država članica upućuju na to da je **iskorištavanje osoba s tjelesnim, mentalnim i razvojnim teškoćama u porastu**. Prijavljeno je i povećanje broja slučajeva **trgovanja ljudima romskog porijekla u svrhu prisiljavanja na prosjačenje**. Žrtve trgovanja iskorištavaju se i za **prijenos droga, u uzgoju kanabisa** ili za počinjenje **prijevara u vezi sa socijalnim naknadama**. Države članice prijavljuju i da se **regrutiraju trudnice koje se prisiljavaju na prodaju novorođenčadi**.

Države članice sve više prijavljuju prisilne²³ i lažne brakove u kontekstu trgovanja ljudima. Europol navodi da se može očekivati da će trenutačna migracijska i izbjeglička kriza dovesti do većeg broja prisilnih brakova zbog sve češćih pokušaja migranata i tražitelja azila da steknu zakonito boravište²⁴.

Kretanja u trgovaju djecem

Države članice prijavljuju da je trgovanje djecom među pojavnama koje bilježe najbrži rast u EU-u. Iz statističkih podataka za razdoblje 2013. – 2014. vidljivo je da je među 15 846 registriranih žrtava trgovanja ljudima u EU-u bilo najmanje 2 375 djece²⁵.

²³ Imajte na umu da se u državama članicama termini primjenjuju različito, no često se njima označavaju slični fenomeni, posebno u vezi s lažnim brakovima i brakovima iz koristi. Definicije koje se primjenjuju u okviru zakonodavstva EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a potražite u Priručniku o postupanju u slučaju sumnje na fiktivne brakove između građana EU-a i državljana zemalja izvan EU-a u kontekstu zakonodavstva EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a, SWD(2014) 284 http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/swd_2014_284_hr.pdf

²⁴ Europol Situation Report: Trafficking in human beings in the EU, veljača 2016.

²⁵ Podaci o dobi bili su dostupni samo za 13 841 osobu od 15 846 registriranih žrtava. Stoga stvarna brojka može biti i veća.

Mreže za krijumčarenje ljudi usredotočuju se na obitelji koje su socijalno i gospodarski u nepovoljnem položaju te im nameću dug koji one ne mogu otplatiti. U tom se kontekstu djeca oduzimaju roditeljima kao oblik otplate duga.

Djeca su jedna od najranjivijih skupina na koje se krijumčari usredotočuju. Organizirane kriminalne skupine trguju djecom jer ih je lako regrutirati i moguće ih je brzo zamijeniti²⁶. Iako trgovanje djecom prevladava u situacijama koje nisu povezane s migracijom, primljene informacije upućuju na zaključak da je fenomen pogoršan aktualnom migracijskom krizom, tijekom koje je broj djece koja pristižu u EU eksponencijalno porastao²⁷. Znatan broj te djece putuje u EU i iz njega bez pratnje, odnosno odgovorne odrasle osobe, ili ih se ostavlja bez pratnje nakon što uđu u EU.

Sve je veći problem utvrditi koja su djeca žrtve trgovanja ljudima i koji je njihov pravi identitet jer su djeca zbog svoje ranjivosti omiljena meta krijumčara.

U porastu je trgovanje djecom u svrhu prisilnog počinjenja kaznenih djela i seksualnog iskorištavanja. Djeca žrtve izložena su velikom riziku od dalnjeg trgovanja, ali i **sekundarne viktimizacije**, odnosno da se s njima postupa kao da su počinitelji zločina, a ne žrtve trgovanja ljudima²⁸.

Komisija preporučuje da se usklađeno i koordinirano uloži napor kako bi se sprječilo trgovanje djecom, smanjila ranjivost ugrožene djece, pružila odgovarajuća podrška djeci žrtvama te osigurala zaštita djece pri provođenju svih mjera usmjerenih na djecu, posebno jačanjem integriranih sustava za zaštitu djece i njihove prekogranične suradnje²⁹.

Kretanja u trgovaju ljudima i organiziranom kriminalu

Trgovanje ljudima obično je povezano s organiziranim kriminalom, iako postoji mali broj slučajeva u kojima se žrtve iskorištavaju lokalno i u kojima **djeluju pojedinačni kriminalci, uz ograničenu organizaciju**. Kriminalne organizacije uključene u trgovanje ljudima nestabilne su i fleksibilne mreže koje se brzo prilagođavaju, a članovi su im u krvnom srodstvu ili iste nacionalnosti. Članovi često imaju međusobno zamjenjive uloge, a organizacije su načelno prisutne u nizu zemalja.³⁰

Trgovanje ljudima oblik je ozbiljnog organiziranog kriminala i znatna sigurnosna prijetnja te zahtijeva **koordinirani i ciljani politički odgovor na razini EU-a**, kao što je navedeno u **Europskom programu sigurnosti**. Odgovor bi trebao obuhvatiti i **rješavanje problema drugih, međusobno povezanih kaznenih djela**, primjerice krivotvorene dokumenata, krijumčarenje droga, kibernetički kriminal, dječju pornografiju, krijumčarenje migranata i

²⁶ [Europol, Intelligence Notification, Child trafficking for exploitation in forced criminal activities, 2014.](#)

²⁷ UNHCR, <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>, 22.12.2015.

²⁸ *ibid.*

²⁹ Dodatne informacije potražite u ispitivanju o skupinama visokog rizika koje je provela Komisija http://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/study_on_children_as_high_risk_groups_of_trafficking_in_human_beings_0.pdf

³⁰ Europol Situation Report: Trafficking in human beings in the EU, veljača 2016.

prijevare u vezi sa socijalnim naknadama. **Postojanje tih povezanih kaznenih djela često znači da se trgovanje ljudima ne istražuje ili ne evidentira**³¹. Oblici trgovanja ljudima neprestano se razvijaju, a krijumčari se mogu prilagoditi novim situacijama – sve to dodatno otežava istragu kaznenih djela i kazneni progon zbog njihova počinjenja.

Kretanja u trgovaju ljudima u kontekstu migracija i azila

Prema nedavnoj Komunikaciji Komisije o trenutačnom stanju provedbe prioritetnih mjera u okviru Europskog migracijskog programa,³² postoje čvrsti dokazi da **migracijsku krizu iskorištavaju kriminalne mreže uključene u trgovinu ljudima koje ciljaju ponajviše na najranjivije, posebno na žene i djecu**. Trgovci ljudima sve više zloupotrebljavaju sustave azila, koji nisu uvijek povezani s nacionalnim referalnim mehanizmima. Utvrđeno je **zabrinjavajuće naglo povećanje broja nigerijskih žena i djece** koji napuštaju Libiju (4 371 od siječnja do rujna 2015., u usporedbi s 1 008 prethodne godine; pri čemu IOM Italy procjenjuje da su 80 % tih osoba žrtve trgovanja ljudima).³³ Postoji opća zabrinutost zbog povećanog rizika od trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja.

EU je znatno ojačao suradnju s trećim zemljama kao jedan od alata za rješavanje migracijske krize tijekom 2015. Trgovanje ljudima jedno je od glavnih područja suradnje s afričkim i zapadnobalkanskim zemljama te Turskom.

Potrebno je osigurati terensku koordinaciju u okviru pristupa putem žarišnih točaka između svih različitih dionika uključenih u provjere, uzimanje otiska prstiju, identifikaciju i registraciju državljana trećih zemalja te u drugim prihvatnim objektima na prvoj liniji prihvata kako bi se žrtve trgovanja ljudima brzo identificirale i uputile te kako bi se osigurale odgovarajuće razine skrbi i zaštite. To bi trebalo uključivati primjerenu obuku osoblja na prvoj liniji³⁴.

Trendovi u uporabi interneta i novih tehnologija

Internet i nove tehnologije omogućuju organiziranim kriminalnim skupinama pristup velikom broju potencijalnih žrtava, skrivanje aktivnosti i provedbu širokog raspona kaznenih djela u kraćem vremenskom razdoblju i u mnogo većem opsegu no ikad prije. Države članice izvješćuju o **regrutiranju na internetu mnogih žrtava trgovanja ljudima, posebno u svrhu seksualnog iskorištavanja i izrabljivanja radnika**.

Nužno je poduzeti mjere kako bi se **spriječila uporaba novih tehnologija** kao alata za regrutiranje žrtava trgovanja ljudima.

³¹ *ibid.*

³² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_hr.pdf

³³ IOM Italija, http://www.italy.iom.int/index.php?option=com_content&task=view&id=341&Itemid=46

³⁴ Vidjeti smjernice za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima: [Guidelines for the identification of victims of trafficking in human beings, Especially for Consular Services and Border Guards](http://www.eurojust.europa.eu/documents/guidelines-for-the-identification-of-victims-of-trafficking-in-human-beings-especially-for-consular-services-and-border-guards), Europska komisija, 2013.

III. REZULTATI MJERA ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA

Većina država članica istaknula je **poteškoće pri mjerenu rezultata i učinaka mjera za suzbijanje trgovanja ljudima**. No tek ih je nekoliko razvilo relevantne pokazatelje ili ocijenilo svoje nacionalne strategije i akcijske planove.

Kako bi se osigurale učinkovite politike i napredne mjere, Komisija smatra da je vrlo važno **sustavno ocjenjivati strategije i akcijske planove država članica i mjeriti rezultate i učinke poduzetih akcija**.

U ovom odjeljku izvješća ističu se glavne aktivnosti koje su države članice poduzele u tri ključna tematska područja utvrđena Direktivom o suzbijanju trgovanja ljudima i strategijom EU-a. Ta se područja dodatno razmatraju u radnom dokumentu službi Komisije priloženom ovom izvješću. Radni dokument službi Komisije uključuje i primjere iz država članica i djelovanje Komisije u odgovarajućim područjima.

1. Kazneno pravo, istrage i kazneni progon

Jedan od ključnih prioriteta pravnog i političkog okvira EU-a jest **povećanje broja istraga i slučajeva kaznenog progona**.

Broj slučajeva kaznenog progona i osuda i dalje je zabrinjavajuće nizak, posebno u usporedbi s brojem identificiranih žrtava. Iako je u istragama u ovom području potrebno pribaviti znatnu količinu dokaza kako bi se osigurala osuđujuća presuda, informacije prikupljene u ovom izvješću upućuju na to da države članice ne primjenjuju dovoljno učinkovitih istražnih mjera. Financijske istrage uglavnom se provode u pojedinačnim slučajevima, a ne sustavno, te su često ograničene na istrage zbog povrata imovine³⁵. To je u suprotnosti sa standardima Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF)³⁶ i preporukama Vijeća³⁷.

Nadalje, u izvješću stoji da žrtve snose preveliki teret prije i tijekom kaznenog postupka. Prema nekim informacijama, **žrtvama se često uskraćuje pomoć u policijskim postajama ili ih se pogrešno identificira kao počinitelje, a potom bivaju optužene i osudene**.

Iz zaprimljenih je informacija vidljivo da se ulažu napor u organizaciju **zajedničkih istraga i uspostavu zajedničkih istražnih timova; iskustva u vezi s tim su pozitivna**, a **prekogranična suradnja unutar EU-a** se povećava.

Tim se informacijama naglašavaju i praktični problemi u provedbi **zapljena** u predmetima koji obuhvaćaju trgovanje ljudima, uključujući **probleme u vezi s otkrivanjem prihoda od kriminala te neučinkovitom međunarodnom suradnjom** kada se novac šalje u zemlju koja

³⁵ To je pitanje obrazloženo u popratnom radnom dokumentu službi Komisije.

³⁶ Stručna skupina za financijsko djelovanje (FATF) međuvladino je tijelo koje su 1989. utemeljili ministri pravosuđa država članica.

³⁷ Sve države članice EU-a ocijenjene su u pogledu financijskog kriminala i financijskih istraga između 2008. i 2011. u okviru petog kruga međusobnog ocjenjivanja Vijeća na razini EU-a.

nije članica EU-a. Prema izvješću, **financijske istrage** vode do većeg broja slučajeva zapljene te stoga i do većeg broja sudskega ovrha.

Trgovci ljudima **često zloupotrebljavaju legitimne poslovne strukture kako bi prikrili svoje nezakonite aktivnosti**. Direktivom o suzbijanju trgovanja ljudima uvode se pravne obveze za poduzeća, konkretno kaznena odgovornost pravnih osoba za kaznena djela trgovanja ljudima (članak 5.). Iako se poslovnim aktivnostima može pridonijeti i trgovaju ljudima i njegovu iskorjenjivanju, većina poduzeća nije svjesna povezanosti, a **tek nekoliko država članica kazneno je gonilo pravne osobe kao što je propisano člankom 5.**

Informacije koje je Komisija prikupila jasno pokazuju da je važno da države članice ulože veći napor kako bi se **povećao broj istraga i slučajeva kaznenih progona te smanjilo opterećenje žrtava i njihova svjedočenja tijekom prikupljanja dokaza**. To je moguće ostvariti **razvojem redovne i prilagođene obuke za istražitelje, tužitelje i suce te sustavnom primjenom financijskih istraga** (kao što preporučuje Stručna skupina za financijsko djelovanje) i drugih učinkovitih istražnih mjera utemeljenih na prikupljanju podataka, kojima se mogu osigurati različiti dokazi koji će se koristiti uz svjedočenja žrtava. Države članice trebale bi odvojiti i dovoljno financijskih i ljudskih resursa za primjereno suzbijanje tog kaznenog djela.

2. Identifikacija, zaštita i pomoć

Pristup kojem su u središtu žrtve temelj je zakonodavstva i politike EU-a za suzbijanje trgovanja ljudima. To znači utvrđivanje odgovarajućih mehanizama za ranu identifikaciju žrtava i pružanje pomoći i potpore u suradnji s relevantnim organizacijama za potporu.

Za većinu država članica **osiguravanje bezuvjetnog pristupa pomoći, potpori i zaštiti za žrtve** i dalje je izazov. Trgovanje ljudima i dalje je „nevidljivo kazneno djelo”, jer je **broj identificiranih žrtava i dalje nizak**. **Identitet mnogih žrtava trgovanja ljudima nije utvrđen te one stoga ne mogu ostvariti svoja prava**. Izražena je zabrinutost u vezi s **postupanjem sa žrtvama tijekom kaznenih postupaka**, u kojima one mogu biti izložene zastrašivanju i sekundarnoj viktimizaciji.

Pomoć i potpora prilagođene rodu i dobi žrtava i dalje nisu dostatne, a nedostaju i usluge za muškarce koji su žrtve trgovanja ljudima. Skloništa i objekti za smještaj nisu uvijek opremljeni prema potrebama žrtava, a mnoga djeca i odrasli nestaju iz skloništa koja ne pružaju primjerenu skrb.

Iako države članice izvješćuju o mjerama prilagođenima djeci, stopa upućivanja djece i dalje je niska, a postupci za pronalaženje trajnih rješenja nisu dovoljni. I dalje postoje problemi u vezi s imenovanjem skrbnika za djecu žrtve te u vezi sa širokim rasponom različitih praksi diljem EU-a, što stvara dodatnu razinu složenosti, posebno u prekograničnim situacijama.

U skladu s posebnom mjerom predviđenom strategijom EU-a i potvrđenom u zaključcima Vijeća,³⁸ države članice pozivaju se da razviju ili ažuriraju **nacionalne referalne mehanizme radi koordinacije dionika uključenih u identifikaciju, pomoć, zaštitu i reintegraciju**. Prema informacijama dostupnima Komisiji, **više od polovine država članica³⁹ formaliziralo je nacionalne referalne mehanizme**. Iako se u strategiji EU-a poziva na primjenu pristupa temeljenog na integriranom sustavu zaštite djece, **uključenost socijalnih službi za zaštitu djece u referalne mehanizme i dalje je ograničena**. Države članice izvješćuju da se žrtvama pružaju kvalitetnije usluge otkako su uvedeni mehanizmi, no i dalje je teško mjeriti njihov opći učinak.

Transnacionalna suradnja, uključujući **transnacionalne referalne mehanizme**, ključna je za žrtve trgovanja ljudima izvan njihove matične države. U tom smislu **Schengenski informacijski sustav** ima veliku ulogu u prekograničnoj razmjeni informacija o žrtvama trgovanja ljudima i o počiniteljima jer je to glavna baza podataka za registriranje nestalih osoba u Europi. **Budući sustav za ulaske i izlaska** pridonijet će otkrivanju i identifikaciji državljana trećih zemalja koji su žrtve trgovanja ljudima jer će se u njega pohranjivati podaci o ulasku i izlasku osoba, a to se odnosi na osobe koje ne moraju posjedovati vizu i na nositelje viza.

Sa svim žrtvama treba postupati jednak, a države članice trebale bi uložiti jednak napor u identifikaciju i zaštitu žrtava te pomoći žrtvama svih oblika iskorištavanja. Doista, žrtve moraju biti u središtu politike suzbijanja trgovanja ljudima. Nijedan oblik iskorištavanja ne smije se zanemariti, a potrebe žrtava potrebno je ispuniti nakon pojedinačne procjene.

Žrtve se prvenstveno moraju smatrati **osobama koje imaju prava**, a ta prava moraju razumjeti te ih moraju moći ostvariti. U tom kontekstu Komisija preporučuje poduzimanje svih potrebnih mjera na nacionalnoj razini kako bi se osigurala **rana identifikacija žrtava trgovanja ljudima** u skladu s obvezom pružanja pomoći i potpore čim se utvrde razumno razlozi za pretpostavku da je riječ o žrtvama. Ključan je korak u tom smjeru **formaliziranje ili uspostava nacionalnog referalnog mehanizma**. Takve mehanizme trebalo bi redovito i smisleno **pratiti i procjenjivati, zajedno s civilnim društvom i akademskom zajednicom**.

Za djecu žrtve potreban je **integrirani pristup zaštiti djece**. Taj bi se pristup morao temeljiti na standardima Konvencije UN-a o pravima djeteta, uključujući najbolji interes djece i jačanje sustava skrbništva. Konačno, **stvaranje upozorenja o nestalom djetetu u Schengenskom informacijskom sustavu** ključan je korak u osiguravanju rane identifikacije djece žrtava.

³⁸ Vijeće Europske unije u svojim je zaključcima pozdravilo strategiju EU-a i pozvalo države članice da „razviju ili ažuriraju funkcionalne nacionalne referalne mehanizme kao što je dogovoren u okviru ciklusa politika EU-a u kojem se opisuju postupci za poboljšanu identifikaciju, upućivanje i zaštitu žrtava, kao i pružanje pomoći, te uključivanje svih relevantnih javnih tijela i civilnog društva”, http://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/council-conclusions-new-eu-strategy_en.

³⁹ Belgija, Bugarska, Cipar, Češka Republika, Danska, Grčka, Hrvatska, Irska, Latvija, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Španjolska, Ujedinjena Kraljevina.

3. Prevencija

Ključni su alati za suzbijanje trgovanja ljudima istrage, kazneni progon i osude trgovaca ljudima. No ti se alati počinju primjenjivati kada je kazneno djelo već počinjeno, a žrtvama su već ozbiljno prekršena temeljna prava. Trgovanje ljudima moguće je iskorijeniti samo ako **se sprijeći samo počinjenje kaznenog djela** pomoću svih dostupnih alata na razini EU-a i nacionalnoj razini.

Prevenciju je potrebno provoditi u širem kontekstu kaznenog djela, koje pokreću profit i potražnja. **Pristupom temeljenim na ljudskim pravima trebalo bi se osigurati privodenje pravdi osoba koje profitiraju od tog kaznenog djela i koje iskorištavaju žrtve.**

Države članice izvijestile su o **opsežnom djelovanju u pogledu mjera prevencije** u skladu s člankom 18. Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima, kao što su obuka i povećanje svjesnosti. Prema izvješćima, **nakon obuke osoblja na prvoj liniji povećao se broj otkrivenih slučajeva trgovanja ljudima**. No **malo se zna o stvarnom učinku takvih aktivnosti** na potražnju i prevenciju.

Primljene informacije odnose se i na **ad-hoc karakter aktivnosti obuke, nedostatak specijalizirane obuke te pristupa prilagođenog spolu žrtava i pristupa usmjerenog na djecu**. Važno je naglasiti i potrebu za prilagođenim aktivnostima, **posebno u pogledu različitih oblika trgovanja ljudima**.

Nadalje, države članice ističu **ulogu privatnog sektora u sprječavanju trgovanja ljudima**.

Kriminalizacija korištenja uslugama žrtava

Države članice bile su manje usredotočene na zakonodavne promjene usmjerene na osobe koje se koriste uslugama žrtava trgovanja ljudima, kao što se preporučuje u **članku 18. stavku 4. Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima**. Do danas približno polovina država članica korištenje uslugama koje pružaju žrtve trgovanja ljudima smatra kaznenim djelom, ako korisnik zna da je riječ o žrtvama trgovanja ljudima⁴⁰.

Direktivom o sankcijama za poslodavce⁴¹, koja je sličnog, no užeg opsega, već je utvrđeno da države članice moraju nametnuti kaznene sankcije poslodavcima koji se koriste radom ili uslugama državljana trećih zemalja s nelegalnim boravkom, znajući da je riječ o žrtvama trgovanja ljudima. Stoga postoji jasna potreba da se osigura usklađenost i premoste eventualne postojeće pravne praznine koje mogu dovesti do kršenja zakona.

Kriminalizacija korisnika uslugama žrtava trgovanja ljudima često se odnosi na prostituciju. U slučaju dječje prostitucije, **Direktivom o suzbijanju seksualnog iskorištavanja djece**⁴²

⁴⁰ Ovim se izyješćem ne želi ispitati usklađenost država članica s njihovim obvezama koje proizlaze iz članka 18. Direktive jer će se to ispitati u zasebnom izvješću, kao što je propisano člankom 23. Informacije navedene u ovom izvješću nisu iscrpne te se njima ni na koji način ne prejudiciraju nalazi Europske komisije.

⁴¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:168:0024:0032:EN:PDF>.

⁴² [Direktiva 2011/93/EU o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:093:0001:0024:EN:PDF).

ujedno se neizravno pridonosi borbi protiv trgovanja djecom time što se države članice obvezuje na kriminalizaciju seksualne aktivnosti s djetetom ako je u pitanju dječja prostitucija, za što je propisana najmanja kazna zatvora koja se može izreći.

Informacije koje je zaprimila Komisija upućuju na jasnu **potrebu za strogim zaštitnim mehanizmima kako bi se osiguralo da se ne kažnjavaju žrtve, nego osobe koje ih iskorištavaju**. Dok se taj problem ne riješi, sa žrtvama će se postupati kao s kriminalcima te će se one kažnjavati, dok će počinitelji i korisnici profitirati zbog te neaktivnosti. **U tom je smislu ključno poduzeti mjere, uključujući pravne mjere, kako bi se osiguralo smanjenje potražnje kojom se potiče trgovanje ljudima u svrhu različitih oblika iskorištavanja.**

4. Finacijska potpora za suzbijanje trgovanja ljudima i provedbu pravnih obveza

Jedan od najvažnijih izazova u suzbijanju trgovanja ljudima koji su utvrdile i države članice i nevladine organizacije jest **ograničen broj dostupnih resursa za mjere suzbijanja trgovanja ljudima, pomoć žrtvama i mjere prevencije na nacionalnoj razini**. I globalna gospodarska kriza negativno je utjecala na raspodjelu tih sredstava.

U većini država članica tijela državne ili lokalne vlasti ne pružaju praktičnu pomoć žrtvama, nego to čine nevladine organizacije. Stoga je važno tim organizacijama osigurati financiranje te im tako omogućiti da žrtvama trgovanja ljudima pružaju učinkovitu i održivu kratkoročnu i dugoročnu pomoć.

Za učinkovito suzbijanje trgovanja ljudima nužna su dovoljna proračunska sredstva, a to je potrebno provoditi u suradnji s civilnim društvom. Učinkovitom upotrebom svih sredstava EU-a relevantnih za suzbijanje trgovanja ljudima i provedbu ekonomičnih nacionalnih mjera u državama članicama moguće je ostvariti konkretne rezultate i postići dugoročni učinak.

ZAKLJUČCI

Doprinosi država članica i drugih dionika ovom izvješću omogućuju isticanje niza **ključnih izazova** koje EU i države članice moraju prioritetsko riješiti namjenskim određivanjem odgovarajućih mjeru i resursa.

U tom bi smislu države članice trebale **suzbiti sve oblike iskorištavanja i dati prednost njihovu suzbijanju**; povećati **broj i učinkovitost istraga i kaznenih progona**; raditi na **poboljšanju prikupljanja podataka** u području trgovanja ljudima; usredotočiti se na **ranu identifikaciju svih žrtava**, uključujući uspostavu odgovarajućih mehanizama u tu svrhu; osigurati **zaštitu i pomoć** svim žrtvama; poduzeti mјere **prilagođene spolu žrtava** i primijeniti pristup **usmjeren na djecu** u svim aktivnostima; usredotočiti se na **najranjivije žrtve**, uključujući ugroženu djecu; osigurati **primjerenu potporu djeci žrtvama**; spriječiti trgovanje ljudima suzbijanjem **potražnje** kojom se potiču svi oblici iskorištavanja; sustavno

ocjenjivati nacionalne strategije i akcijske planove; dodijeliti primjerene resurse za suzbijanje trgovanja ljudima; te učinkovito surađivati s civilnim društvom.

Važno je da države članice potiču **državna i neovisna tijela da rutinski sudjeluju u mreži nacionalnih izvjestitelja ili ekvivalentnih mehanizama (NREM-ova) u EU-u**, kako bi mogli na informiran i koordiniran način raditi na **operativnoj, strateškoj i nadzornoj** razini.

Ratifikacijom svih relevantnih međunarodnih i regionalnih instrumenata u državama članicama može se promicati učinkovitost i dosljednost zajedničkih napora. U tom je kontekstu potrebno poticati **jačanje međunarodne suradnje** radi razmjene informacija, prikupljanja podataka, istraživanja, praćenja i procjene kako bi se maksimizirao učinak aktivnosti i izbjeglo udvostručavanje napora te kako bi se smanjilo administrativno opterećenje država članica.

Donošenjem Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima i procesima prijenosa na nacionalnoj razini⁴³ nastala je važna pokretačka snaga kada je riječ o povećanju svijesti o tom fenomenu unutar EU-a te potrebi njegova suzbijanja različitim alatima povezanim s prevencijom, zaštitom i kaznenim progonom. Konačno, **ispravnom i punom provedbom Direktive EU-a države članice osigurat će sprječavanje kaznenih djela, kazneni progon počinitelja te, što je najvažnije, zaštitu žrtava.**

Komisija će nastaviti s radom na koordiniranom i dosljednom odgovoru na problem trgovanja ljudima. Do kraja 2016. Komisija će objaviti dva daljnja izvješća propisana člankom 23. Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima, na temu usklađenosti i kriminalizacije, zajedno sa strategijom o trgovanju ljudima za razdoblje nakon 2016.

---

⁴³ Dosad je 26 od 27 država članica na koje se Direktiva primjenjuje obavijestilo Komisiju o potpunom prijenosu.